

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านบริหาร การศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน 2) เปรียบเทียบสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน 3) ศึกษา ปัญหา และข้อเสนอแนะ จากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา ของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเอกชน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียน จากโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 38 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพการศึกษา และน้อยที่สุดคือผู้บริหารการศึกษา มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีมากที่สุด และน้อยที่สุดคือต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่สังกัดอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก และน้อยที่สุดสังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง

5.1.2 การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมมีการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้านพบว่า

ด้านบริหารการศึกษา โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 ข้อ คือ สถานศึกษามีแผนภูมิการจัดองค์กร
และโครงสร้างการบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร และสถานศึกษามีแผนปฏิบัติการประจำปี และ
มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับทุกแผนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมามีคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบ
อย่างชัดเจนอยู่ในระดับมากที่สุด และสถานศึกษามีแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ มีตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อัตราการลาออกและการทำผิดทางวินัยลดลง
อยู่ในระดับมาก

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพ
การศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้าง
หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับ โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด
รองลงมาสถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางอยู่ในระดับ
มากที่สุด และโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนแสวงหาวิธีการ
เรียนและสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับ
มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมให้รับผิดชอบและมี
ระเบียบวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาจัดกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะ
คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและ
เหมาะสมกับวัยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีการกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่าง
ชัดเจน และมีผู้รับผิดชอบโดยตรงอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการใช้
ข้อมูลด้านความประพฤตินักเรียนมาพัฒนางานปกครองอยู่ในระดับมาก

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานเปรียบเทียบการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบความแตกต่างทั้งในภาพรวม และรายด้านทั้งด้านบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน สอดคล้องกับสมมติฐาน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่องสำหรับค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison test) ด้วยวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดเล็กมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาทั้งโดยรวม และรายด้านทั้งด้านบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่เป็นไปตามสมมติฐาน

5.1.4 ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ปัญหา และข้อเสนอแนะ การจัดการคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของกลุ่มประชากร พบว่า

ปัญหาจากการจัดการคุณภาพการศึกษา

ด้านบริหารการศึกษา ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ต่างประสบปัญหาในเรื่องของการกระจายอำนาจการบริหาร การประสานงาน และการมอบหมายงานที่ไม่ชัดเจน นอกจากนี้ยังขาดการวางแผนระยะยาวและการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดกลาง

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่พบปัญหาในเกี่ยวกับมีบริเวณพื้นที่จำกัดไม่สามารถเอื้ออำนวยและส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ครูไม่สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ครูไม่สามารถแยกแผนการเรียนรู้อันเหมาะสมสำหรับการแบ่งกลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน พอใช้ และเก่ง ได้ดีเท่าที่ควร และสถานศึกษาไม่มีหลักสูตรของตนเอง

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการแนะแนวที่ยังไม่ครบถ้วนทุกด้าน ขาดครูที่จบด้านแนะแนวโดยตรง ขาดมาตรการที่เหมาะสมในการกำหนดแนวทางไม่ให้

นักเรียนประพฤติผิดวินัย และไม่สามารถเตรียมเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการที่หลากหลายให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติได้จริงเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะในการจัดการคุณภาพการศึกษา

ด้านบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่ มีข้อเสนอแนะให้มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ร่วมกันวิเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย และวิธีพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดสวัสดิการรางวัลหรือประโยชน์ของครูที่ปฏิบัติงานดีเพื่อลดปัญหาการออกงานของบุคลากร จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน รวมทั้งข้อมูลความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน และควรมีการปรับเปลี่ยนและแก้ไขตัวชี้วัดคุณภาพให้เหมาะสมมากขึ้น

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ว่าครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีการพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่ทั้งยังสามารถเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจะทำให้สามารถสร้างองค์ความรู้ ได้ด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องสถานการณ์และปัญหา และจัดห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ควรกระจายอำนาจให้บุคลากรในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา และร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติ ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้สั่งการมาเป็นผู้ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ ควรให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ให้มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น และควรนำผลจากการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงและขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชนให้มีการสนับสนุนในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนด้วย

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดบริการแนะแนวนักเรียนครบทุกด้านทั้งด้านการศึกษาและอาชีพส่วนตัว และด้านอื่น ๆ ควรมีการติดตามผลในทุกเรื่องและนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง งานกิจกรรมนักเรียนควรต้องมุ่งเน้นที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆตามความสนใจ และตามความต้องการของนักเรียน ควรมีการแนะแนวและให้ความช่วยเหลือโดยการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนและมีการติดตามผลด้วย ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และควรมีการให้ความช่วยเหลือและสวัสดิการในด้านต่างๆ ให้ทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับบุญโฮ ของบางไทร (2544) ได้ศึกษาการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาของ ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 4 พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า

ด้านบริหารการศึกษา โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีแผนภูมิการจัดองค์กรและ โครงสร้างการบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร และสถานศึกษามีแผนปฏิบัติการประจำปี และมี กิจกรรมที่สอดคล้องกับทุกแผนซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีคำสั่งมอบหมายงาน ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และสถานศึกษามีแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ มี ตัวบ่งชี้ความสำเร็จมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับเกณฑ์และตัวชี้คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2542) ที่กล่าวว่าโรงเรียนเอกชนที่มี คุณภาพนั้นต้องมีแนวดำเนินงานหรือแผนงานที่ตีรองรับปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเข้าใจปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนตรงกัน และสอดคล้องกับ สุวรรณ ศรีบูรพาภิรมย์ (2543) วิจัยเรื่อง การบริหาร โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการ รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่า โรงเรียน เอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีการบริหารและจัดการอยู่ในระดับมาก ทั้งมี แผนปรับปรุงโรงเรียน มีการจัดทำแผนงาน โครงการ และคู่มือดำเนินงานและคู่มือการปฏิบัติงาน

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพ การศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาสถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด และโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สุวรรณ ศรีบูรพาภิรมย์ (2543) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหาร โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่า โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน คุณภาพการศึกษามีการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดย โรงเรียนมีการจัดทำแผนการสอนรายกลุ่มประสบการณ์ครบถ้วนมีความสอดคล้องกับเนื้อหา

หลักสูตร มีการนำข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับสถานศึกษา ชุมชน และผู้เรียนมาวิเคราะห์ใช้ในการจัดหลักสูตร ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์และตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2542) ที่กล่าวว่าหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียนให้ไปสู่จุดหมายที่ต้องการ ดังนั้นโรงเรียนที่มีคุณภาพจะต้องมีการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมท้องถิ่นและผู้เรียน โดยจะต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรและวางแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน โรงเรียนและผู้เรียน มีการเตรียมการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรที่สร้างหรือปรับปรุงและนำผลการประเมินไปใช้ โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม มีการใช้เทคนิคการสอนอย่างหลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพียงพอและปลอดภัยและมีการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนั้นโรงเรียนจะต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ถูกต้องตามระเบียบและหรือหลักการวัดและประเมินผล ซึ่งโรงเรียนจะต้องมีเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน มีการประเมินผลในสภาพจริงของผู้เรียนเพื่อให้เห็นความก้าวหน้า พัฒนาการของผู้เรียน และมีการวัดผลประเมินผลเป็นระยะๆ และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมให้รับผิดชอบและมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา จัดกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับวัยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีการกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน และมีผู้รับผิดชอบโดยตรงอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสุวรรณ ศิริบุรพาภิรมย์ (2543) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่า มีการปฏิบัติหรือมีลักษณะที่ปรากฏอยู่ในระดับมากโดยโรงเรียนมีการยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดี และทำคุณประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชน รวมถึงมีการกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจนและมีการติดตามการประเมินผลกิจกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

5.2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงาน ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านขนาดของโรงเรียนนั้นพบความแตกต่างโดยโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการจัดการคุณภาพอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดหลายประการทั้งด้านครู บุคลากร งบประมาณ สื่อวัสดุ อุปกรณ์การเรียน ฯลฯ ส่งผลต่อปัญหาด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษา ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. พบว่าโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐานส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) จึงอาจเป็นสาเหตุให้โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการจัดการคุณภาพอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

5.2.2 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการคุณภาพการศึกษา

ปัญหาในการจัดการคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาปัญหาในการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 นั้นพบปัญหาในการจัดการคุณภาพการศึกษาไม่มากนัก โดยในด้านการบริหารการศึกษา พบปัญหาในเรื่องของการกระจายอำนาจการบริหาร การประสานงาน และการมอบหมายงานที่ไม่ชัดเจน นอกจากนี้ยังขาดการวางแผนระยะยาวและการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนก็พบปัญหาไม่มากซึ่งปัญหาที่พบคือปัญหาในเกี่ยวกับมีบริเวณพื้นที่จำกัดไม่สามารถเอื้ออำนวยและส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ครูไม่สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ครูไม่สามารถแยกแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการแบ่งกลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน พอใช้ และเก่ง ได้ดีเท่าที่ควร และสถานศึกษาไม่มีหลักสูตรของตนเอง นอกจากนี้ในด้านของการจัดกิจกรรมนักเรียน พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการแนะแนวที่ยังไม่ครบถ้วนทุกด้าน ขาดครูที่จบด้านแนะแนวโดยตรง ขาดมาตรการที่เหมาะสมในการกำหนดแนวทางไม่ให้นักเรียนประหลาดผิวดิน และไม่สามารถเตรียมเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการที่หลากหลายให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติได้จริงเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวรรณ ศรีบุรพาภิรมย์ (2543) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่า โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีปัญหาในด้านการจัดการและการบริหาร ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และด้านกิจกรรมนักเรียนไม่มาก

ข้อเสนอแนะในการจัดการคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษา พบว่า ข้อเสนอแนะในการจัดการคุณภาพศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะให้มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ร่วมกันวิเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย และวิธีพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดสวัสดิการรางวัลหรือประโยชน์ของครูที่ปฏิบัติงานดีเพื่อลดปัญหาการออกงานของบุคลากร จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน รวมทั้งข้อมูลความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ว่า ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้มีการพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่ ทั้งยังสามารถเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจะทำให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องสถานการณ์และปัญหา และจัดห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ควรกระจายอำนาจให้บุคลากรในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา และร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดบริการแนะแนวนักเรียนครบทุกด้านทั้งด้านการศึกษาและอาชีพส่วนตัว และด้านอื่นๆ ควรมีการติดตามผลในทุกเรื่องและนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และงานกิจกรรมนักเรียนควรต้องมุ่งเน้นที่การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามความสนใจ และตามความต้องการของนักเรียน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากแต่เมื่อเปรียบเทียบระดับของสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กยังมีการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุมาจากข้อจำกัดในหลายๆ ด้านของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นเพื่อให้โรงเรียนทุกขนาดมีคุณภาพการศึกษาที่เท่าเทียมกัน รัฐบาลหรือผู้ที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการและนโยบายให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนขนาดเล็กเป็นพิเศษในการจัดการคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านบริหารการศึกษา ด้าน

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านกิจการนักเรียน ผู้วิจัยจึงขอสรุปข้อเสนอแนะและวาระกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ในการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังต่อไปนี้

โรงเรียนควรมีการจัดระบบการบริหารการจัดการภายในโรงเรียนให้พร้อมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการดำเนินเป็นกระบวนการและขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร ตลอดจนมีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น แบ่งออกได้ดังนี้

5.3.2 การจัดระบบภายในโรงเรียน

โรงเรียนควรมีการตั้งเป้าหมายคุณภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและสภาพของชุมชน และมีโครงสร้างการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจอย่างชัดเจนรวมทั้งควรมีแผนการพัฒนาคูรู / อาจารย์ ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจแก่ครูผู้สอน มีการศึกษานโยบายและความก้าวหน้าทางการศึกษา ความต้องการของชุมชน สภาพเศรษฐกิจและสังคม และมีการเผยแพร่ให้บุคลากรในโรงเรียนรับรู้ตลอดจนมีการนำมาใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสม

5.3.3 การปรับกระบวนการทำงาน

โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดจน เช่น แผนพัฒนาประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอน แผนงบประมาณ และแผนการประเมินคุณภาพการศึกษา ให้เป็นที่รับรู้ของทุกฝ่ายในโรงเรียน พร้อมทั้งมีระบบการประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งในรูปแบบของการประเมินตนเอง การประเมินของแต่ละคณะทำงาน และการประเมินภายในที่ครอบคลุมทุกงานในโรงเรียน มีระบบการแนะแนวผู้เรียนที่ครอบคลุมทุกระดับชั้น ทั้งการแนะแนวบุคลิกภาพ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และครู/อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวของโรงเรียน และมีระบบติดตามและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตามความเหมาะสมกับสภาพชุมชน มีการทำงานเป็นทีมในรูปคณะทำงาน มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจแก่บุคลากรทุกระดับ และฝ่ายต่างๆ อย่างเหมาะสม

5.3.4 การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

โรงเรียนควรมีเอกสารหลักสูตรอย่างพร้อมเพียง และเผยแพร่ให้ครู/อาจารย์รับทราบ และนำไปใช้อย่างจริงจัง และควรจัดให้ครู/อาจารย์ จัดทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียน และตลอดปี และมีกระบวนการประเมินผลการใช้แผนและมีการรายงานผลการทำงาน และมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งควรจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่สอดคล้อง และถูกต้องตามเป้าหมายของหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอน สอดคล้องกับสภาพของชุมชน มีการจัดระบบการจัด และประเมินผลที่สอดคล้องและถูกต้องตามระเบียบการประเมิน และควรจัดให้มีการสร้าง และใช้สื่อการเรียนการสอนและส่งเสริมให้ใช้สื่อที่จัดหาได้ในท้องถิ่น และราคาถูก รวมทั้งควรจัดให้มีการสำรวจและพัฒนารายวิชาที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น โดยการประสานสร้างร่วมมือ และนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

5.3.5 ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในชุมชน

โรงเรียนควรมีการประสานงาน และช่วยเหลือให้บริการระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานต่างๆในชุมชนในลักษณะร่วมแรงร่วมใจ พร้อมทั้งมีการจัดการจัดทำแผนการประเมินงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อการประสานประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีการกำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ ตามที่กำหนดไว้ในแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากรน้อย ควรร่วมมือกับโรงเรียนใกล้เคียงเป็นเครือข่ายพัฒนาทางวิชาการร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนผู้เรียน ครู หรือจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียน

5.3.6 การแสวงหาความช่วยเหลือและการใช้ภูมิปัญญา

โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน รับรู้และเข้าใจแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และควรมีการจัดกิจกรรมแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งควรมีการนำทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมถึงผู้บริหาร และครู/ อาจารย์ในโรงเรียน มีเจตคติที่ดี และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5.3.7 การจัดให้มีกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนควรมีการจัดและดูแลอาหารกลางวันในความควบคุมของคณะครู ซึ่งรับผิดชอบดูแลในด้านสุขลักษณะหลักโภชนาการ ความสะอาด และมารยาทในการรับประทานอาหาร และควรมีการจัดกิจกรรมสหกรณ์ครบวงจร ตามสภาพของโรงเรียน รวมทั้งควรมีห้องสมุด และส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้บริการอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง รวมถึงควรมีสานาให้ผู้เรียนได้เล่น ออกกำลังกาย หรือมุมพักผ่อนตามความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน และจะต้องทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีทักษะในด้านวิชาการ รวมถึงจะต้องทำให้ผู้เรียนทุกคนต้องแสดงให้เห็นที่ประจักษ์ว่า เป็นผู้รู้จัก และเข้าใจความดีงาม และปฏิบัติตามหลักจริยธรรม คุณธรรม และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน รู้จักรักษาสภาพแวดล้อมพร้อมทำประโยชน์ต่อส่วนรวม พร้อมทั้งควรมีการฝึกฝนอบรม สั่งสอน ให้ผู้เรียนเกิดทักษะ มีความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียนและในการดำรงชีวิต พร้อมทั้งต้องเป็นสถานที่ที่มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ น่าสนุก เปี่ยมด้วยประสิทธิภาพ โดย

มีครูเป็นผู้สอนที่เป็นเสมือนโค้ช ผู้ฝึกสอน และผู้อำนวยการที่คอยช่วยเหลือ ในขณะที่ยังเรียนจะเป็นผู้เรียนตามแนวทางของตนเอง รวมถึงผู้บริหาร และครู/อาจารย์ จะต้องได้รับรางวัลสำหรับการปฏิบัติงานของตน เป็นที่ประจักษ์และได้รับการสนับสนุน และการยอมรับจากชุมชนว่า เป็นมืออาชีพ

สรุปได้ว่า การจัดการคุณภาพการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษา วัดได้จากปัจจัย 2 ด้าน คือ สภาพความสำเร็จด้านกระบวนการ และด้านผู้เรียน ในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จะสัมฤทธิ์ผลได้ถ้าผู้บริหารโรงเรียนให้มีการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลของความสำเร็จ ตามลำดับขั้นตอนดังกล่าวอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังมีปรากฏการณ์อื่นๆ ที่แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนประสบความสำเร็จในการจัดการคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้ปกครองส่งนักเรียนมาเรียนเพิ่มมากขึ้น อัตราการลาออกกลางคันของนักเรียนทุกระดับชั้นลดลงหรือหมดไป ผู้ปกครองแสดงความร่วมมือในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เปรียบเทียบกับการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่อื่น ๆ
2. ควรศึกษาการจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและเจาะลึกยิ่งขึ้น
3. การศึกษาผลของการดำเนินการจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1-2
4. ควรมีการศึกษาการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านชุมชน ที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน